

Kartering wateroverlast IJzerbekken – mei-juni 2016

Inhoud

Hydrologische omstandigheden	2
Kartering wateroverlast 30-31 mei 2016	5
Ieper	5
Zillebeke	5
Potakker	14
Voormezele.....	17
Omgeving Dikkebusvijver	19
Vlamertinge	21
Elverdinge	24
Varia	26
Zonnebeke.....	27
Langemark-Poelkapelle.....	28
Poperinge	28
Hooglede	29
Lichtervelde	29
Vleteren, Lo-Reninge, Diksmuide	31
Staden	31
Kartering wateroverlast 11 juni 2016	33
Heuvelland.....	33
Kartering wateroverlast 22 juni 2016	34
Koekelare.....	34
Ichtegem.....	34
Lo-Reninge.....	34
Veurne.....	35
Nieuwpoort.....	35
De Panne	35
Duurzame oplossingen zoeken.....	35
BIJLAGEN	36

Hydrologische omstandigheden

(Bron: KMI)

De meeste neerslag in Vlaanderen komt vanuit westelijk richting, afkomstig van de zee of de oceaan. De overvloedige neerslag van eind mei 2016 echter kwam echter uit oostelijke richting. Dit was het gevolg van het ontstaan van een depressie aan de grond omdat er zich in de bovenste lagen van de atmosfeer, op zo'n 5 km hoogte, een trog boven Centraal Europa bevond. In deze trog doen er zich stijgbewegingen voor en wordt er warme, vochtige lucht vanuit het zuiden naar Centraal Europa gezogen. Deze warme lucht bevond zich op 29 mei ten noordoosten van België. Op de grens van deze warme, vochtige lucht enerzijds en de iets koelere lucht anderzijds ontstaat er een front omdat beide luchtmassa's over elkaar schuiven.

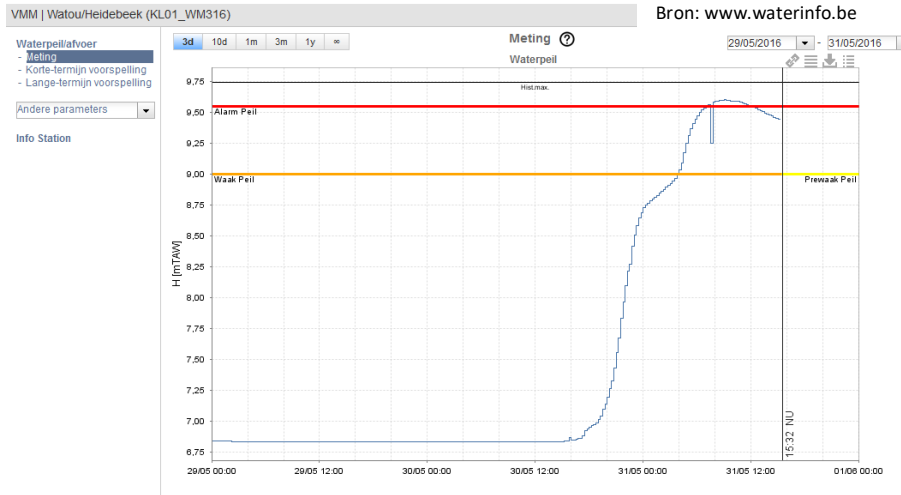
Omdat de depressie traag bewoog viel er veel neerslag over onze streken. Indien de depressies, zoals in het klassieke geval, van een westelijke gestoorde stroming snel voorbijtrekken, is de totaal geaccumuleerde neerslag doorgaans minder groot dan nu het geval was. Het front lag min of meer evenwijdig met de stroming, waardoor er veel regen viel in een band van Duitsland over Nederland tot in België.

Bovendien zijn er, na de passage van het front, ook enkele onweersbuien ontstaan die bijgedragen hebben aan de totale neerslagsom. Deze onweersbuien ontstaan onder invloed van een koude bovenlucht (door de trog) en de warme en vochtige luchtmassa aan de grond. Het vocht van deze onweerscellen komt van de luchtmassa zelf, dus van de grond.

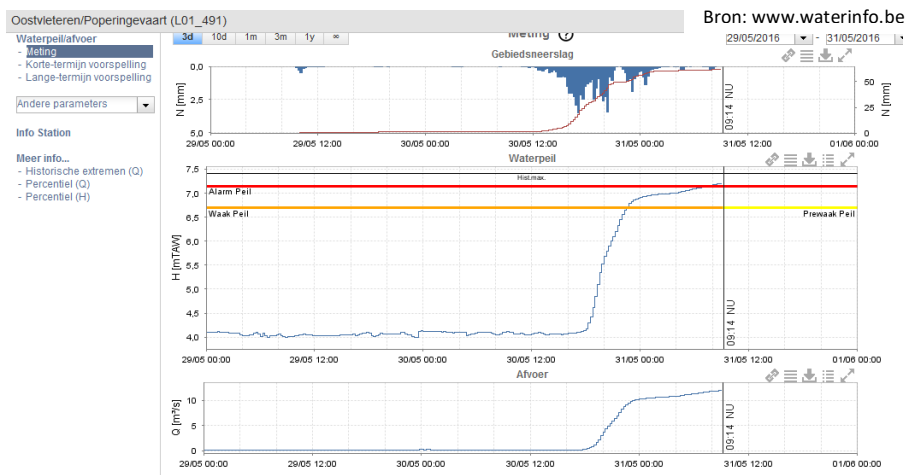
Op 30/05 werden aanzienlijke neerslaghoeveelheden geregistreerd over Vlaanderen. Er werd tussen 10 en 85 mm neerslag geregistreerd. De minste neerslag viel aan de kust, waar slechts 10 à 15 mm werd gemeten.

In het oosten van Vlaanderen kon tot 40 mm opgetekend worden. De meeste neerslag viel echter in een strook over Antwerpen, het noorden van de provincie Oost-Vlaanderen naar Ieper-Roeselare. Hoeveelheden tot 85 mm in 12u konden in dit gebied waargenomen worden. De streek rond Geraardsbergen registreerde hoeveelheden tot 55 mm. In totaal viel in België ongeveer 600 miljard m³ water.

Een bijkomende factor die voor de hoge waterpeilen zorgde was de relatief lange droge periode in mei die voorafging. Hierdoor was de bodem hard geworden en kan de bodem het water niet snel genoeg opnemen, gezien de gemeten intensiteiten.

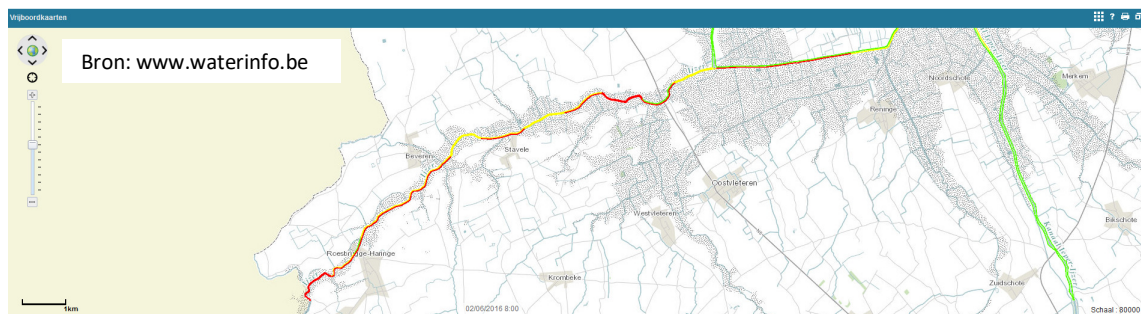

Figuur 3: Hydrogram van de waterpeilmeter KL01_WM316 te Watou op de Heidebeek met aanduiding van het (pre)waak peil en alarmpeil en het historisch maximum (bron: portaal site www.waterinfo.be)

Figuur 4: Hydrogram van de waterpeilmeter L01_491 te Oost-Vleteren op de Poperingevaart met aanduiding van het (pre)waak peil en alarmpeil en het historisch maximum (bron: portaal site www.waterinfo.be)

Langs het traject van de IJzer is op meerdere plaatsen water over de rechteroever gestroomd naar de IJzerbroeken. Dit was voorspeld (zie onderstaande vrijboordkaarten: de rode lijnen stellen de oevers voor waarvoor verwacht wordt dat ze zullen overstromen).

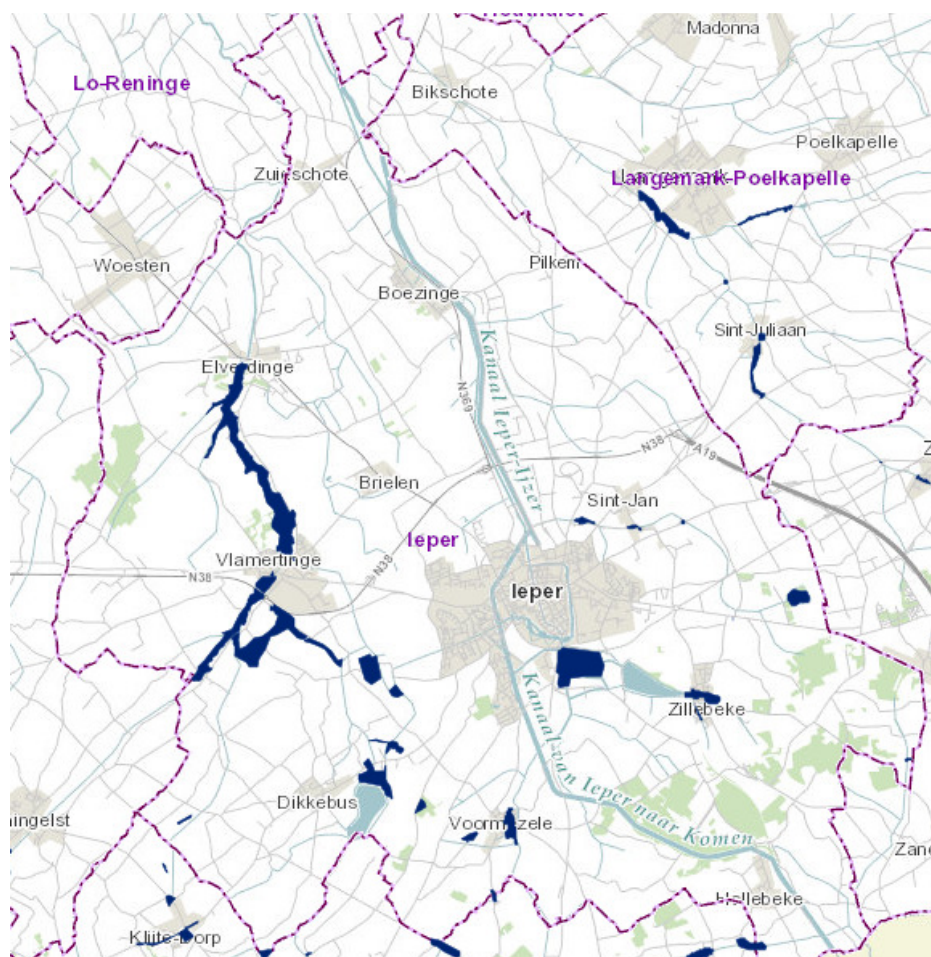

Kartering wateroverlast 30-31 mei 2016

Ieper

Overleg 01/07/'16 met Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken), Lorens Coorevits (planningsverantwoordelijke IJzerbekken), Liesbet Serlet (provinciale dienst waterlopen), Stephaan De Roo (schepen integraal waterbeleid Ieper), Stijn Fertin (technische dienst Ieper), Dirk Depover (Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling operationeel waterbeheer) en Evi Vandepitte (Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling operationeel waterbeheer).

De belangrijkste knelpunten situeerden zich vooral ten zuiden van Ieper en niet zoals meestal ten noorden.

Figuur 5: Overzicht van de ingetekende overstromingscontouren op het grondgebied van Ieper

Zillebeke

Het is al enige tijd geleden dat er problemen geweest waren in Zillebeke.

Een **eerste knelpunt** is ter hoogte van de IJzerwegbeek die ingebuisd zit onder het wandelpad achter Perseweide en onder de Blauwepoortstraat. Hierbij wordt vastgesteld dat de RWA-collector (dikke blauwe lijn op onderstaande figuur) op zeker moment de toevloed aan water niet meer kan slikken waardoor een huis in de Blauwepoortstraat wateroverlast kende. Het water zoekt zich ook een weg

rond de wijk Perseweide. Hierbij komen geen huizen onder water in de wijk, onder meer omdat er een afleidingsgeul rond de wijk ligt die door de bewoners van de wijk wordt onderhouden. Het water stroomde dus niet door de wijk maar zocht een alternatief traject via de omliggende velden.

Figuur 6: Situering van het traject van de RWA-collector die door Aquafin zal heraangelegd worden in open profiel.

Aquafin plant om het stuk IJzerwegbeek afwaarts de Blauwepoortstraat helemaal open te leggen. Hierdoor zal heel wat meer water kunnen geborgen worden.

Een **tweede knelpunt** in Zillebeke bevindt zich opwaarts van Zillebekevijver. De Ziltebeek stroomde hier vroeger in de Zillebekevijver. Deze verbinding is afgesloten en de Ziltebeek wordt nu rond de Zillebekevijver geleid via de Pollepelbeek, gelegen aan de zuidelijke kant van de Zillebekevijver. De waterloop ten noorden van de Zillebekevijver stroomt richting centrum Zillebeke (zo aangelegd door Aquafin) en sifoneert onder de oorspronkelijke verbinding tussen de Ziltebeek en de Zillebekevijver en komt uiteindelijk ook in de Pollepelbeek terecht.

Hier moet duidelijk gecommuniceerd worden dat de vijver zelf niet kan ingeschakeld worden voor het bufferen van oppervlaktewater. Dirk Depover heeft nochtans aan dat water over een balkje zou moeten kunnen overlopen in de vijver. Stephaan De Roo zegt dat dit in het nieuwe concept van de afkoppeling van Zillebeke is opgenomen. Liesbet Serlet zegt echter dat dit niet in het project is meegenomen. Er is vastgesteld dat het pad langs de vijver niet onder water gekomen is. Er is dus geen water vanuit de waterloop naar de vijver gestroomd. De koker aan het begin van de ingebuisde waterloop is steeds zichtbaar gebleven. Stephaan De Roo vraagt of er dezelfde problemen zouden geweest zijn moest de inkokering opwaarts de vijver open geweest zijn. Liesbet Serlet zegt dat dit weinig effect zou gehad hebben en hetzelfde onder water zou gestaan hebben.

Er dient onderzocht te worden of de koker onder de weg “Maaldestedestraat-Zillebeke-dorp” kan verbreed worden. Opwaarts van de weg is een deel van de 5m-zone ingenomen door privé-eigendom

(bevestigd door Liesbet en Schepen). De bereikbaarheid dient gegarandeerd te worden in de toekomst. Stephaan De Roo wenst te melden dat de waterloop naar de vijver heel veel begroeiing en steenslag bevat. Er dient bekeken te worden door de waterbeheerder of hier een ruiming van de waterloop kan ingepland worden.

Opwaarts de weg wordt een verkaveling gepland (tussen Zandvoordestraat, Pastoriestraat en Zillebeek). Deze locatie is volledig overstroomd. De buffer van de verkaveling stond volledig vol (Liesbet Serlet). De locatie waar de verkaveling voorzien wordt was de enige plaats waar onder andere via uitgravingen nog extra buffer had voorzien kunnen worden (d.m.v. berm opwaarts begraafplaats).

Om wateroverlast in de verkaveling in de toekomst te voorkomen is het nu enkel nog mogelijk om met een berm met knijpopening de vallei meer opwaarts (opwaarts de voetbalvelden) af te dammen. De bouw van een berm is gepland opwaarts ter hoogte van Zwarte Leen. Er zullen hiervoor volgens Stephaan De Roo overeenkomsten moeten afgesloten worden met de eigenaars van de percelen die zullen dienen als buffergebied.

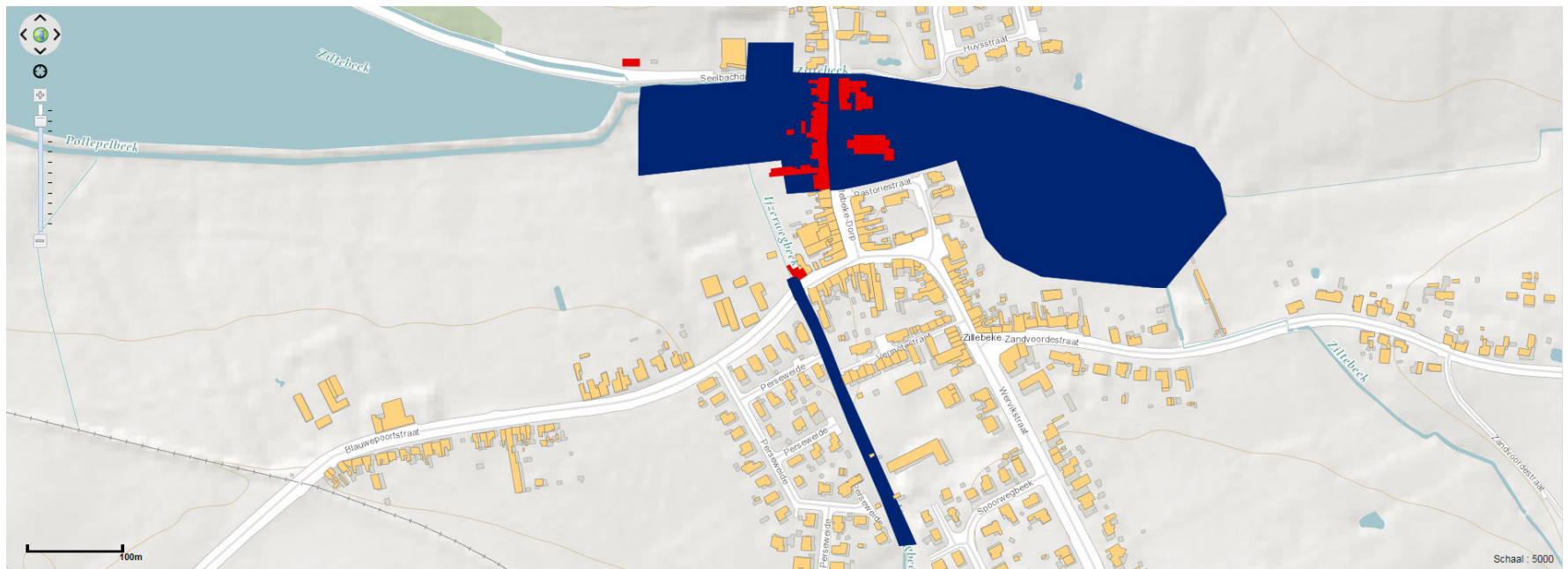
Volgens het verkavelingsplan is het maximaal waterpeil van het geplande bufferbekken ter hoogte van de verkaveling 28.40 mTAW. De locatie van het geplande bekken was volledig overstroomd! De wegenis van de nieuwe verkaveling is voorzien op 28.80 mTAW (laagste punt) à 29.33 mTAW. Het peil t.h.v. de Zandvoordestraat is 30.86 mTAW. Er dient ook onderzocht te worden of de stroomrichting van de waterloop ten noorden van de Zillebekevijver niet opnieuw kan omgedraaid worden. Om zo extra water van het centrum van Zillebeke te kunnen afvoeren in plaats dat er water terugvloeit naar het centrum. Er is echter weinig kans dat deze ingreep de waterproblematiek in het centrum van Zillebeke kan oplossen.

De Schuttersgilde gelegen langs de Zillebekevijver is onder water gekomen door water dat afstroomt van de velden en dus niet van water afkomstig uit een waterloop. Het rietveld, net opwaarts Zillebekevijver, is wel onder water gekomen net zoals het natuurgebiedje aan de monding van de IJzerwegbeek.

Het muurtje van de zandvang ter hoogte van de Verdrongen Weide, afwaarts Zillebekevijver, kan geen verhoogde waterpeilen veroorzaken in het centrum van Zillebeke aangezien het waterpeil in het centrum van Zillebeke bijna 5 meter hoger is dan het peil van het muurtje. Bij wateroverlast zou de schuif (manueel te bedienen) kunnen opengezet worden naar de Verdrongen Weide.

Er wordt gevraagd waarom het water van de Verdrongen Weide niet kon afgevoerd worden om meer water te kunnen opvangen van opwaarts. Het is echter zo dat in 16 uur het volledige bekken Verdrongen Weide is gevuld (500 000 m³). Het is onmogelijk om dit op een drietal uren af te voeren.

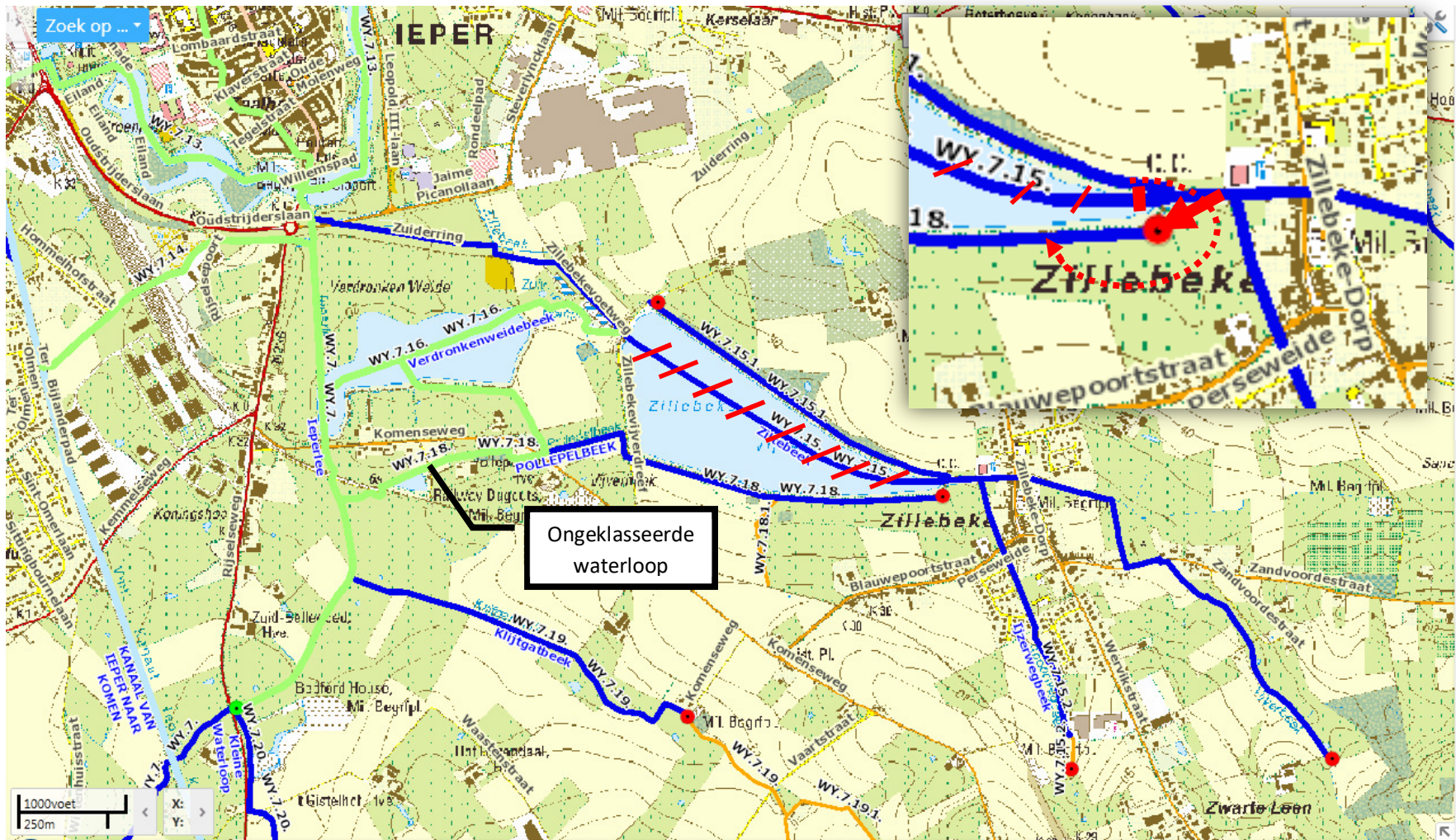
De twee voorgaande knelpunten zorgden er voor dat in het centrum van Zillebeek enkele huizen onder water liepen. Het water in de huizen rond de kerk stond ongeveer 0.5 meter hoog (in oude boerderij ten noorden van de kerk stond bijna 1 meter water (bijna boven de lieslaarzen van Liesbet Serlet). Borduren in Zillebeke liggen op 28.33 mTAW op laagste punt (komt ongeveer overeen met laagste punt van de geplande nieuwe verkaveling). Richting de Zandvoordestraat stijgt dit naar 30 mTAW.

Figuur 7: Overstromingscontouren langs de IJzerwegbeek en de Zillebeek ter hoogte van het centrum van Zillebeke met aanduiding van de gebouwen die onder water gestaan hebben (rode polygonen)

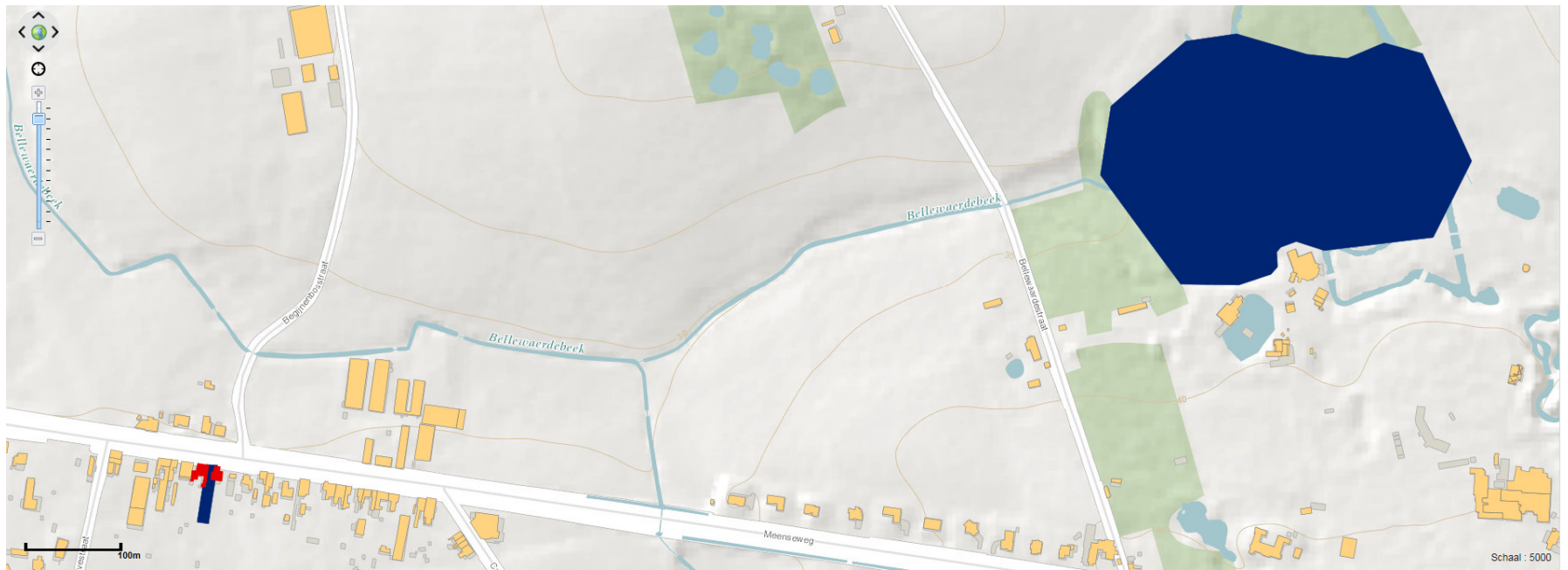
De kaart VHA zal aangepast worden door Marc Van Belle:

- Waterloop doorheen Zillebekevijver is te schrappen.
- Verbindingen opwaarts de vijver tussen de Ziltebeek, Pollepelbeek en naamloze waterloop ten noorden van Zillebekevijver moeten gecorrigeerd worden
- Vroeger liep het water via de Oude Pollepelbeek maar nu wordt het water naar de Verdrongen Weide gestuurd. Dus het stuk van de Pollepelbeek aangeduid op onderstaande kaart dient aangepast te worden van onbevaarbare waterloop eerste categorie naar niet geklaseerde waterloop.
- Pollepelbeek sifoneert onder Bollaertbeek. Gaat dan rond de Verdrongen Weide (omwille van waterkwaliteit mag dit niet in de Verdrongen Weide). Op Bollaertbeek zit er een schuif waardoor Bollaertbeek ook gebypast kan worden rond de Verdrongen weide. Nodig om problemen met Bentazon in de Verdrongen Weide te vermijden.

Figuur 9: Situering van te schrappen waterlopen (rood gearceerd), te declasseren waterloop en detail van de huidige toestand net opwaarts de Zillebekevijver

Een **derde knelpunt** situeert zich ter hoogte van de Meenseweg. Dit is een zeer lokaal probleem. Water afkomstig van opwaarts gelegen weilanden kan onvoldoende via een ingebuisde gracht (zijwaterloop van de Bellewaerdebeek) afgevoerd worden. De voetpaden langs de getroffen huizen liggen lager dan de straatgoot en zo loopt het water de huizen in. Dit knelpunt is waarschijnlijk eenvoudig te verhelpen door een rooster te steken zodat het water in de buis onder de straat kan, tenminste als de buis de hoeveelheid water aankan. Dit is een weg in eigendom en beheer van Agentschap Wegen en Verkeer. Er wordt op aangedrongen om dit knelpunt snel aan te pakken want tijdens overstromingen worden de inwoners van deze huizen meestal aan hun lot overgelaten.

Figuur 10: Overstromingscontouren ter hoogte van de vijver in attractiepark Bellewaerde (oorsprong van de Bellewaerdebeek) en ter hoogte van het lokaal knelpunt langs de Meensweg met aanduiding van de gebouwen die onder water gestaan hebben (rode polygoenen).

Potakker

Vijver in Bellewaerde (oorsprong Bellewaerdebeek) trad buiten de oevers.

De parking van het bedrijf SKT is onder water gekomen. Een extra factor die dit mee kan veroorzaakt hebben is dat het water van de woonkern Sint-Jan sinds het afkoppelingsproject 't *Wieltje* via de Potijzestraat naar de Bellewaerdebeek wordt afgevoerd. Vroeger kwam het water van Sint-Jan meer afwaarts in de Bellewaerdebeek terecht via een collector langs de Brugseweg.

Drie woningen in Potakker kwamen onder water vanuit de Bellewaerdebeek of vanwege problemen met de riolering (is niet duidelijk). Ook de Zonnebeekseweg stond onder water wat volgens buurtbewoners nog nooit gebeurd is. Sommige buurtbewoners beweren dat de Bellewaerdebeek de voorbije 40 jaar nog nooit zo hoog heeft gestaan en dat er in het verleden nog nooit problemen zijn geweest. Er zit momenteel echter wel meer industrieterrein op aangesloten in vergelijking met een aantal decennia geleden.

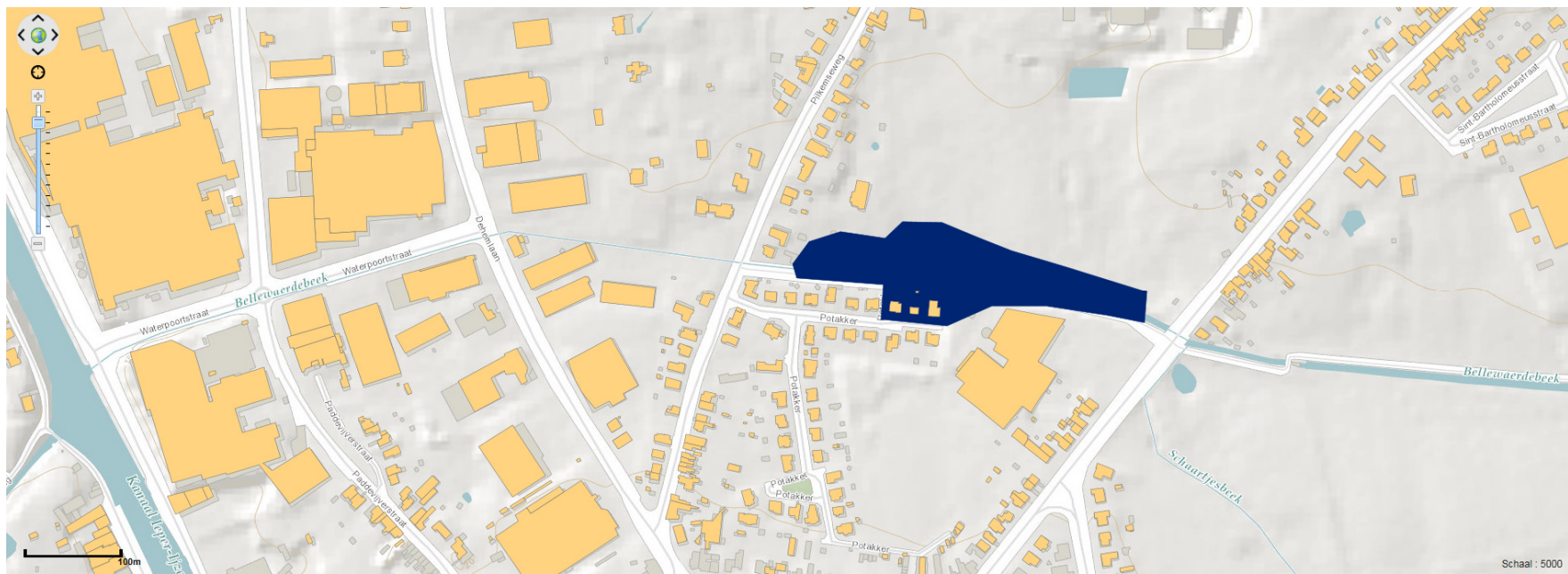
Het kan niet uitgesloten worden dat er een onderlinge beïnvloeding is tussen de riolering en de waterloop ter hoogte van Potakker. Een mogelijke oplossing voor de wijk Potakker is ervoor zorgen dat er geen vermazing is tussen het DWA- en RWA-stelsel. Vermoedelijk zorgt een overstort tussen het DWA-stelsel en de Bellewaerdebeek voor problemen bij hoge waterstanden op de Bellewaerdebeek. Het vraagt echter nader onderzoek of het steken van een (terugslag)klep het probleem zal oplossen. De enige buffering dan is deze van het buizenstelsel van de riolering wat waarschijnlijk ruimschoots onvoldoende is. Door het steken van een terugslagklep zou het probleem dus misschien wel groter worden.

Een belangrijk feit is wel dat het kanaal Ieper-IJzer heel hoog gestaan heeft en bijgevolg de Bellewaerdebeek minder of helemaal niet kon lozen. Het hoge peil op het kanaal Ieper-IJzer is veroorzaakt door de afvoer van water vanuit de Verdronken Weide die in het kanaal Ieper-IJzer loost. Dit ondanks de nieuwe bypassen die zijn aangelegd door W&Z in Boezinge (Sas en dorp). Deze bypassen zijn vrij beperkt. Verder zijn er afwaarts het RWZI ook buizen aangelegd om het kanaal Ieper-IJzer te laten lossen in de Ieperlee, maar deze waterloop stond ook al buiten zijn oevers. De peilen van het kanaal Ieper-IJzer kunnen geraadpleegd worden op de portaalsite waterinfo.be. Op 30-31 mei stond het peil op 10.5 mTAW (normaal peil fluctueert tussen 9.8 en 10.0 mTAW)

Er is minder informatie betreffende de Schaartjesbeek, zijwaterloop van de Bellewaerdebeek. Net opwaarts de wijk Potakker zit er ook nog een afwateringsbuis dat extra water naar de Bellewaerdebeek afvoerde.

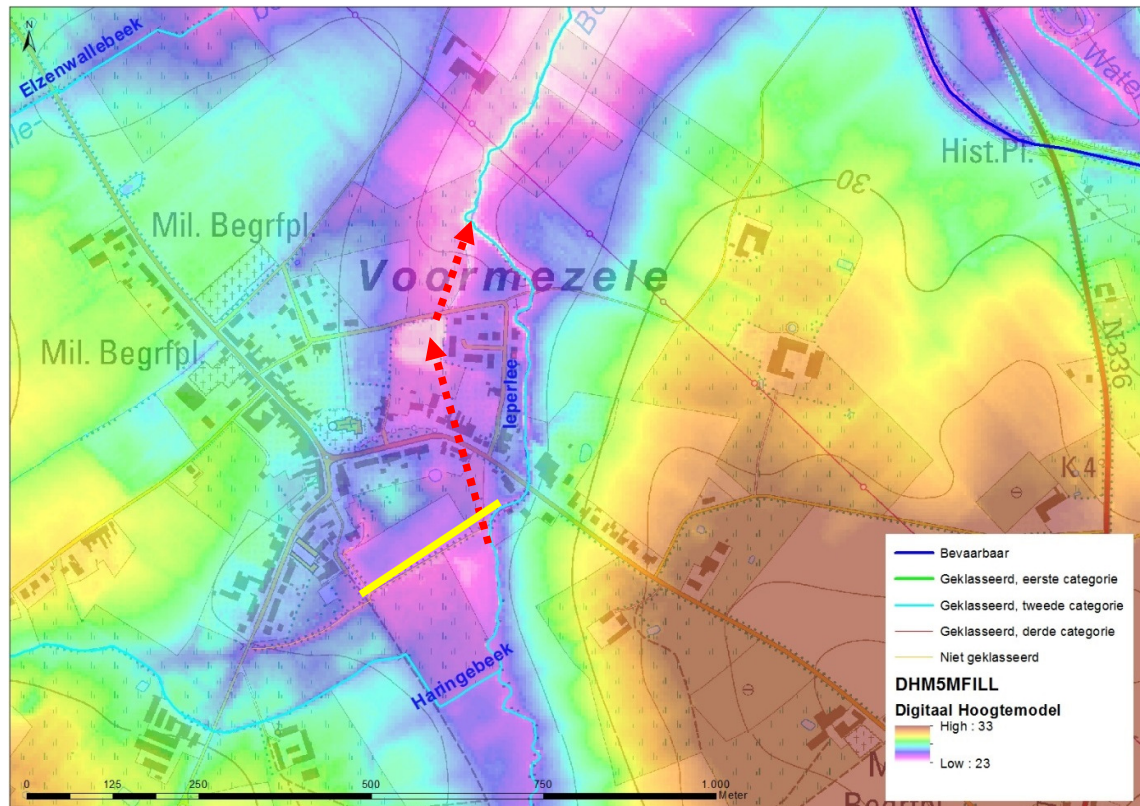
Figuur 11: Overstromingscontouren langs de Bellewaerdebeek ter hoogte van het bedrijf SKT in de Potijzestraat te Sint-Jan en ter hoogte van de doorsteek onder Zonnebeekseweg.

Figuur 12: Overstromingscontouren langs de Bellewaerdebeek ter hoogte van de wijk Potakker te Sint-Jan

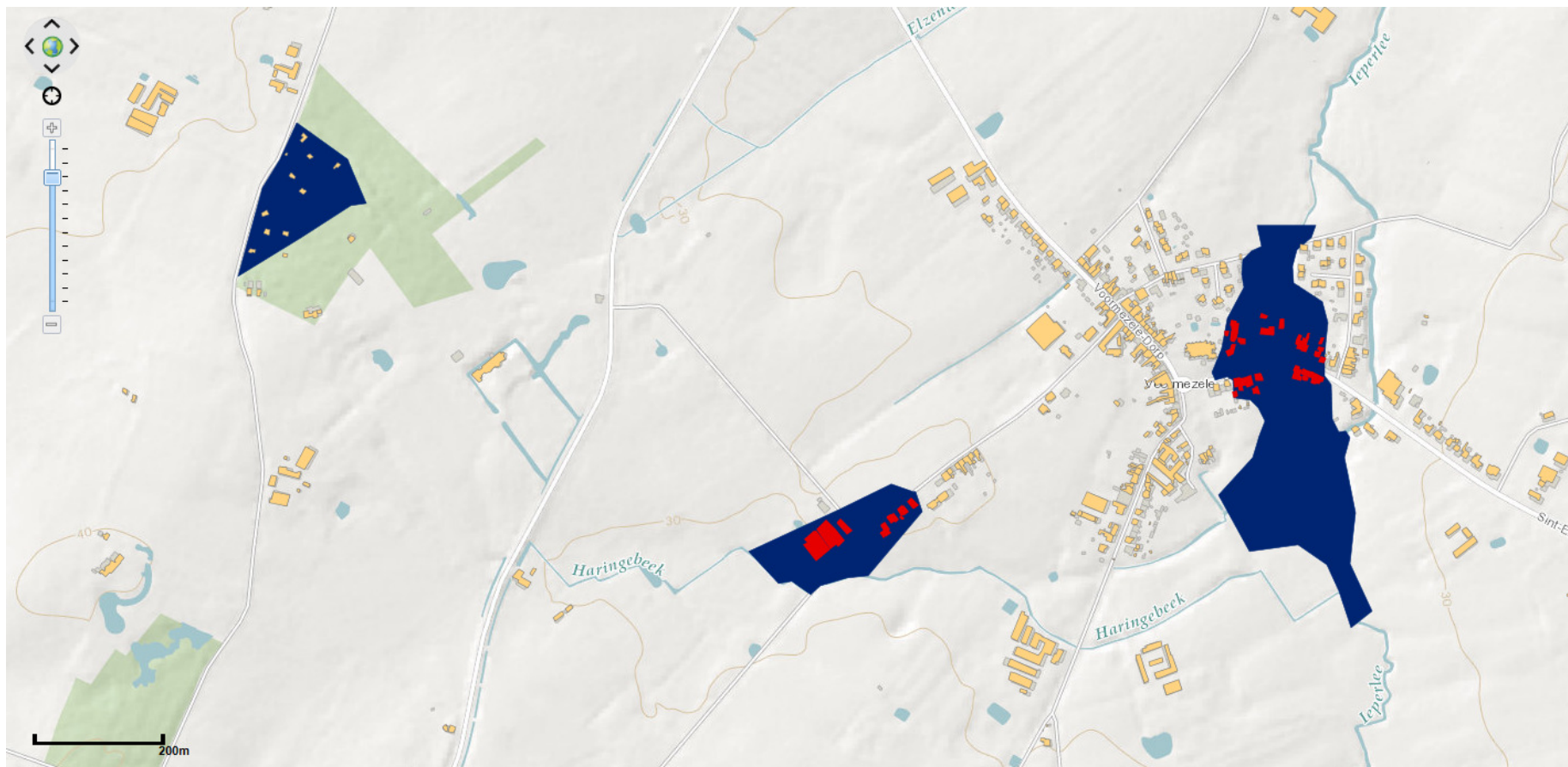
Voormezele

In de dorpskern van Voormezele was er ook aanzienlijke wateroverlast. De belangrijkste oorzaak is dat bij overstromingen het water nog steeds zijn weg zoekt via de oude waterloopbedding die vroeger ten westen van de Bartierstraat liep. Het traject van de waterloop is vroeger namelijk verlegd geweest om extra ruimte binnen de dorpskern te creëren voor het bouwen van woningen. Binnenkort wordt een berm aangelegd opwaarts Voormezele die ervoor moet zorgen dat het water niet meer naar de oude bedding kan stromen vanuit de huidige waterloop.

Figuur 13: Situering van de oude bedding van de leperlee in het centrum van Voormezele (rode pijlen) en de geplande berm (geel) net opwaarts van het centrum

In de Abdijmolenstraat en de Kriekestraat was er wateroverlast door overtopping van de Haringbeek. In de Abdijmolenstraat kwamen ter hoogte van de kruising met Elzenwallestraat vier woningen en een landbouwbedrijf (woonhuis en loodsen) onder water. In de Kriekestraat betreft het (vakantie)huizen gelegen op privédomein "Elzenwalle". De oorzaak hier is waarschijnlijk gebrek aan onderhoud van de afwateringsgracht van het terrein. Deze gracht ligt op privéterrein en dient dus onderhouden te worden door de aangelanden. Liesbet Serlet zegt dat de stad Ieper de betrokken aangelanden hiervoor kan aanschrijven waarbij er verwezen wordt naar het veldwetboek. De provincie heeft de intentie om het onderhoud van deze gracht uit te voeren.

Figuur 14: Overstromingscontouren langs de Haringbeek en Ieperlee opwaarts en ter hoogte van het centrum van Voormezele met aanduiding van de gebouwen die onder water gestaan hebben (rode polygonen). Linksonder: overstromingscontour ter hoogte van privédoorn Elzenwalle.

Stephaan De Roo wenst nog eens de erosieproblematiek onder de aandacht te brengen. Hij zet dit kracht bij door te verwijzen naar een veld gelegen aan een aardeweg ter hoogte van “Diependaal” langs de Ieperstraat in Sint-Eloois waar door de eroderende werking van afstromend water een sleuf van een 80-tal centimeter diep is ontstaan. Lies Verstraete zegt dat er verplichte maatregelen tegen erosie kunnen opgelegd worden aan landbouwers afhankelijk van de erosiegevoeligheid van de percelen en verwijst naar de erosiecoördinator Annelies Pollentier van Inagro en bepalingen van LNE. Het is belangrijk dat de gemeente Heuvelland hierbij betrokken wordt aangezien het perceel gelegen is op de grens met Heuvelland. Liesbet Serlet zal de gemeente Heuvelland aanschrijven om de nodige maatregelen te nemen.

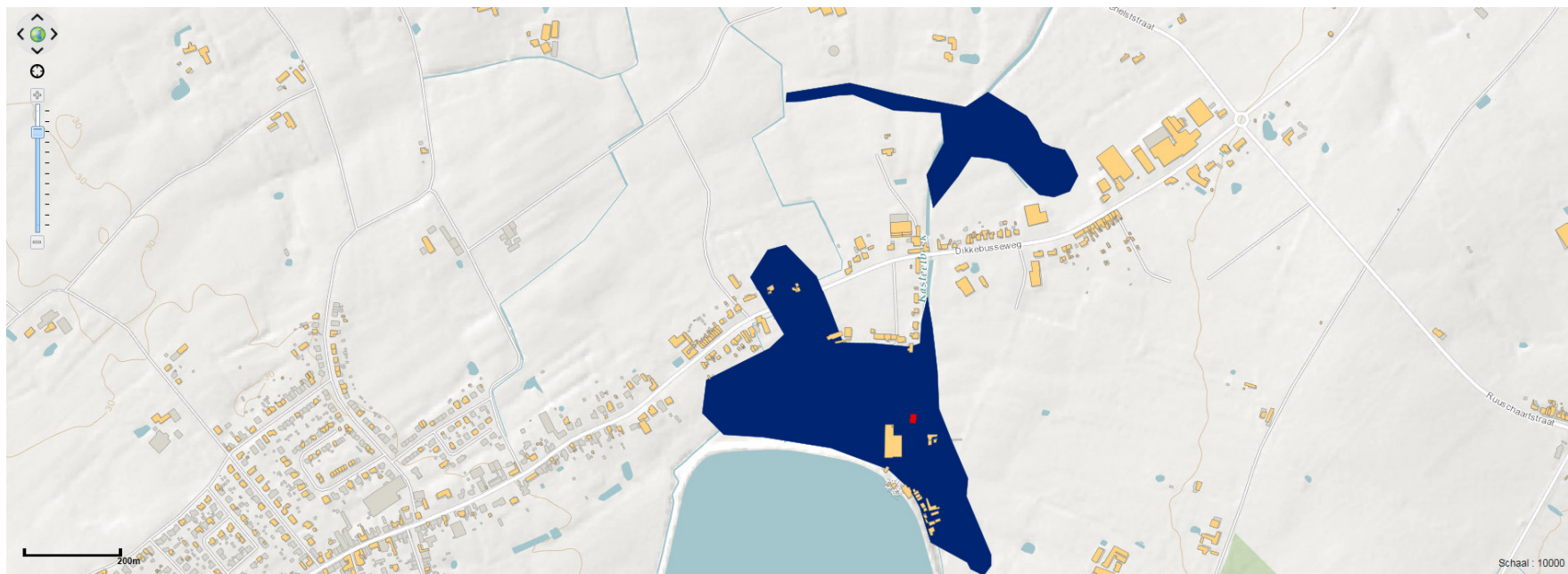
Bijkomend wenst Stephaan de Roo ook de problematiek van wildgroei van riet in de Dikkebusvijver nog eens aan te halen. Zeker nu er een verbod is voor steden en gemeenten voor het gebruik van pesticiden is het bijna onbegonnen werken om via rijten deze rietmassa te baas te kunnen. Vroeger had het riet als functie het water in de vijver te zuiveren maar nu het water algemeen een betere kwaliteit heeft komt deze functie te vervallen.

Omgeving Dikkebusvijver

(In Dikkebusvijver slechts 136000 m³ gestockeerd geweest)

Afwaarts Dikkebusvijver overstromde een groot deel van het gebied opwaarts de Dikkebusweg. Onder andere de Dikkebusvijverstraat kwam onder water waarbij ook één woning erlangs gelegen werd getroffen door de overstromingen. De gebouwen van kanoclub De Paddel bleven gespaard maar werden wel omringd door overstromingen.

Verder afwaarts had een landbouwbedrijf (Marshofstraat 2) gelegen langs de Kasteelbeek te kampen met overstromingen. Het is niet duidelijk of er schade is geweest.

Figuur 15: Overstromingscontouren langs de Kasteelbeek afwaarts de Dikkebusvijver en afwaarts de Dikkebusseweg met aanduiding van de gebouwen die onder water gestaan hebben (rode polygonen)

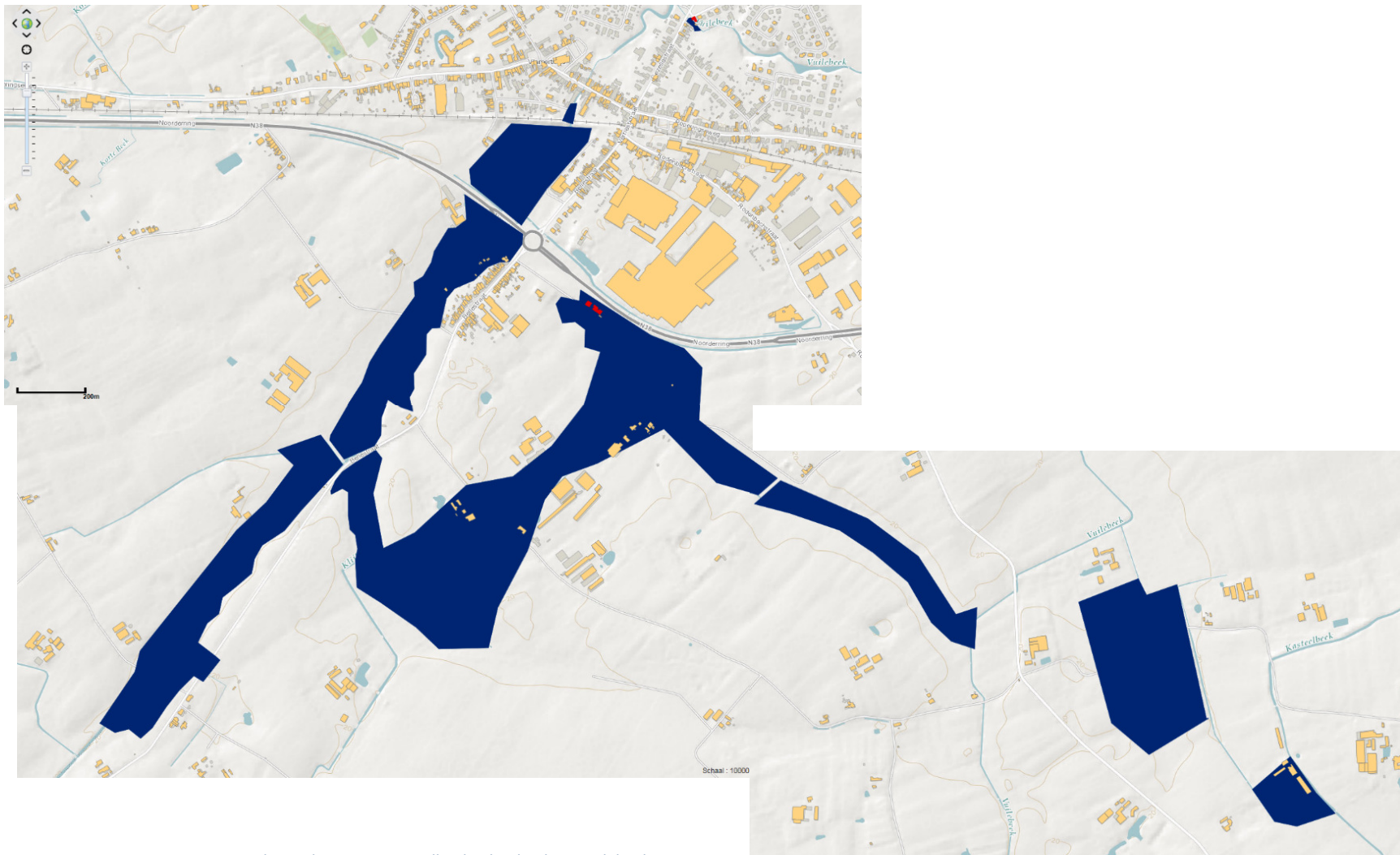
Vlamertinge

Opwaarts van de knijp op de Grote Kimmelbeek ter hoogte van de Grote Branderstraat stond het volledige daarvoor voorziene buffergebied onder water tot aan de Bellestraat. Stijn Fertin geeft aan dat het zelfs op een bepaald moment over de Bellestraat gelopen is (dit is eerder uitzonderlijk). Liesbet Serlet wenst nog eens te verduidelijken dat het de bedoeling is dat de schuif zo lang mogelijk open blijft staan en pas wanneer afwaarts kritieke overstromingen dreigen deze te sluiten. Zo wordt de buffercapaciteit zo optimaal mogelijk gebruikt.

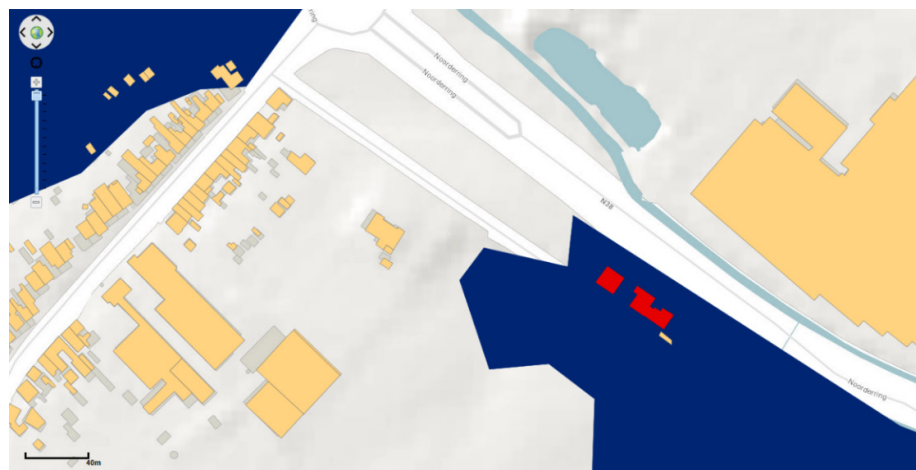
De waterloopbeheerder probeerde Vlamertinge te vrijwaren door drie pompen in te zetten (gezamenlijk debiet van 20.000 liter per minuut) en zo water door te pompen ('s middags 31 mei al meer dan een miljoen liter). Dankzij deze grote pompen van brandweer en aannemer kon de Decerfwijk, afwaarts Vlamertinge, gevrijwaard worden van wateroverlast.

Er waren problemen in de Abelestraat en de landerijen van de Buxushoeve stonden onder water. In de Vijfgebodenstraat (nrs. 1, 3 en 7) kwamen woningen onder water door water dat zich vanuit de valleien van de Vuilebeek en de Klijtebeek over land een weg zoekt naar de Kimmelbeek. Er is ook water over de landerijen gelopen vanuit de Vuilebeek, namelijk in de lageregelegen oorspronkelijke bedding van de Vuilebeek (een deel van het traject van de Vuilebeek is destijds heraangelegd rond het centrum van Vlamertinge om zo het centrum te ontlasten). Echter aan de monding van de Vuilebeek in de Kimmelbeek in het centrum van Vlamertinge hebben toch een tweetal (kelders van) woningen (Brielstraat nr. 123 en Gezellestraat nr. 62) met wateroverlast te kampen gehad.

Er wordt nog eens benadrukt dat een goede samenwerking nodig is om het bufferbekken ter hoogte van het bedrijf Valcke zo snel mogelijk te realiseren. Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat 100% beveiligen nooit volledig mogelijk zal zijn. Dat zou moeten duidelijk gemaakt worden wanneer het wachtbekken voorzien wordt.

Figuur 16: Overstromingscontour langs de Grote Kimmelbeek, Klijtebeek en Vuilebeek opwaarts van het centrum van Vlamertinge met aanduiding van de gebouwen die onder water gestaan hebben (rode polygoenen)

Figuur 17: Overstromingscontour ter hoogte van de Vijfgebodenstraat met aanduiding van de gebouwen die onder water gestaan hebben (rode polygonen)

Figuur 18: Overstromingscontour ter hoogte van de Gezellestraat en Brienstraat in het centrum van Vlamertinge met aanduiding van de gebouwen die onder water gestaan hebben (rode polygonen)

Elverdinge

De Kimmelbeek trad ook buiten de oevers tussen het centrum van Vlamerting en Elverdinge. Een groot deel van de vallei van de Kimmelbeek overstroomde. Hierbij werd een landbouwbedrijf getroffen (Vlamertingsestraat nr. 61). Schade bij andere eigendommen is niet bekend.

De stad Ieper overweegt onteigening van een boerderij in het overstromingsgebied van de Grote Kimmelbeek ten zuiden van Vlamertinge, om het overstromingsgebied ten volle te vrijwaren van bebouwing. Doorstroomopening van het bufferbekken van de Decerfstraat is te klein wanneer het volledige bufferbekken gevuld is en er nog extra water naar de vallei van de Kimmelbeek moet geloosd worden.

Ook het centrum van Elverdinge heeft opnieuw te maken gekregen met wateroverlast, maar dan vanwege een knelpunt in het rioleringsnetwerk. De collector Woesten-Elverdinge loopt onder het benzinstation langs de Veurnseweg (N8) waarna het weggepompt wordt richting Boezinge. Opwaarts van de koker onder de Veurnseweg (N8) zitten twee grote overstorten met kleppen. De collector langs de N8 kan bij grote piekdebieten echter niet tijdig afvoeren via de overstorten waardoor in de buizen water opsteekt en ter hoogte van de Bollemeersstraat een woning onder water komt te staan. Een mogelijke oplossing hierbij is om het ingestelde minimum en maximum peil aan te passen.

Figuur 19: Overstromingscontour langs de Kommelbeek tussen Vlamertinge en Elverdinge met aanduiding van de gebouwen die onder water gestaan hebben (rode polygonen)

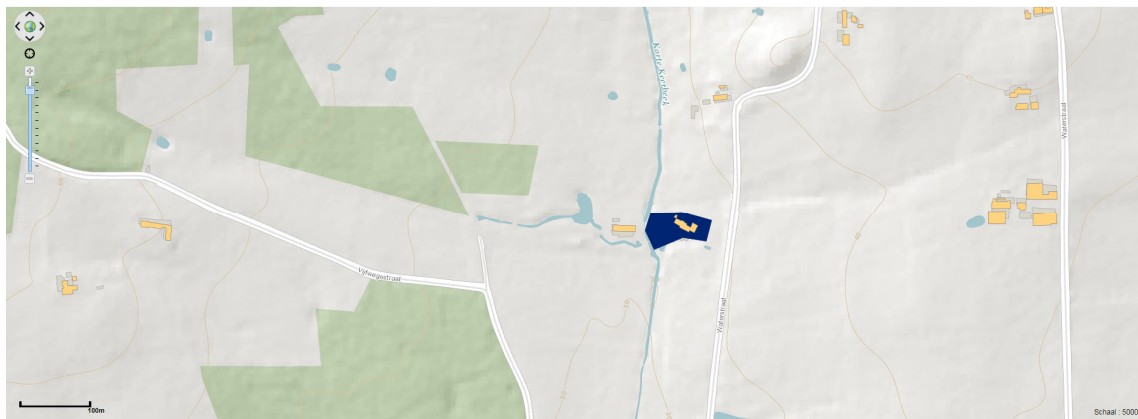
Varia

Er wordt gevraagd of satellietbeelden niet kunnen ingeschakeld worden om overstromingen te karteren. Bijvoorbeeld bij het leger. Bsec zal dit navragen.

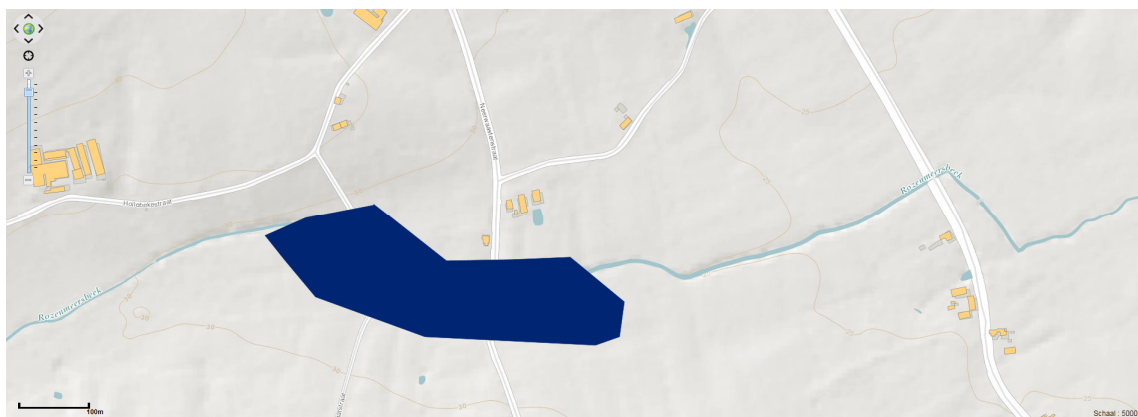
Naast schade aan gebouwen hebben de overstromingen deze keer ook heel wat schade veroorzaakt aan de gewassen van landbouwers. Er zijn heel wat melding van landbouwers onder andere van velden gelegen langs de Zwaanhofbeek. Ook deze schadeclaims zijn belangrijk.

De portaal-site waterinfo.be wordt veel gebruikt door de stad Ieper, zeker tijdens de crisismomenten. De stad doet wel het voorstel om minimum en maximum peil op de grafieken te zetten.

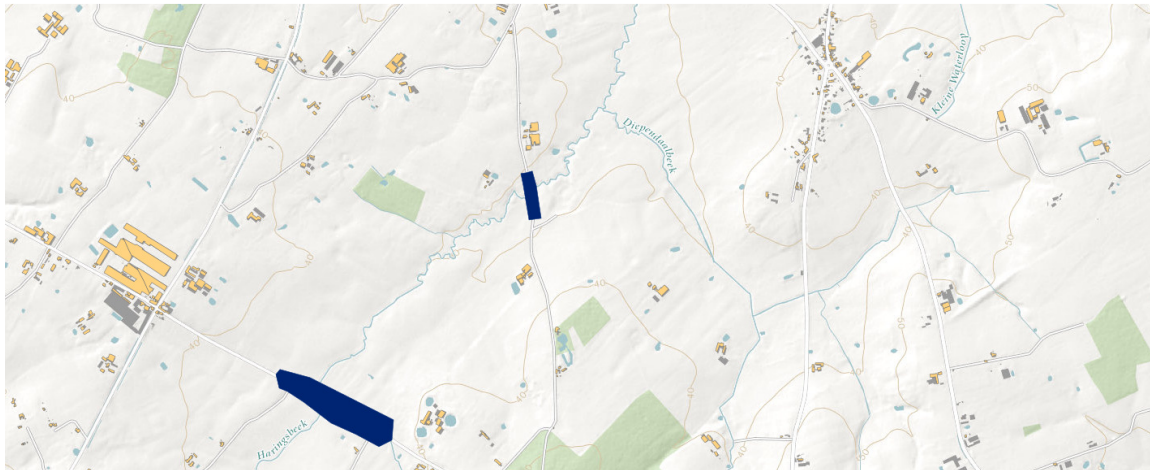
Een aantal heel lokale knelpunten worden onderstaand weergegeven:

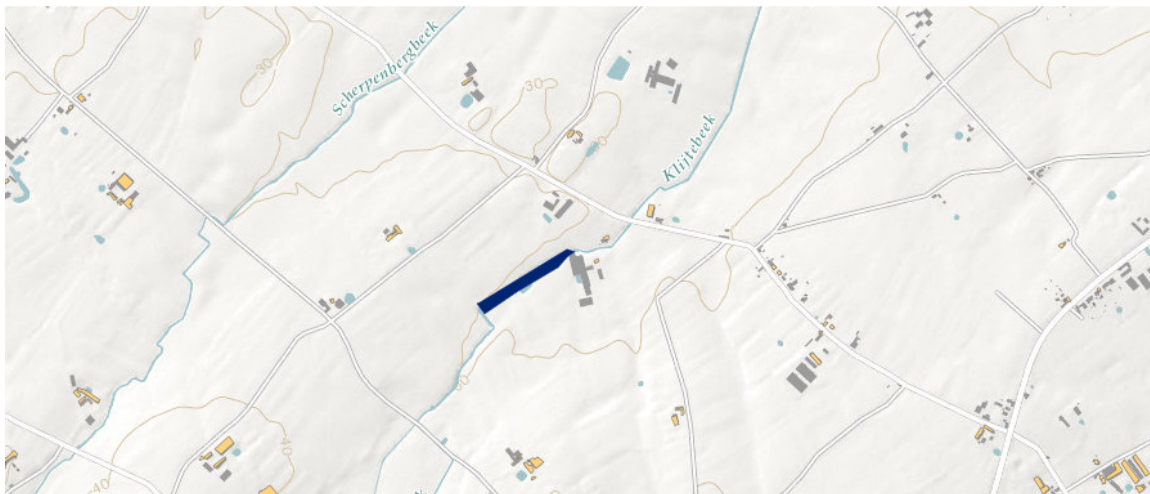
Figuur 20: Overstromingscontour langs de Korte Keerbeek ter hoogte van een woning in de Oude Zonnebekerstraat

Figuur 21: Overstromingscontour langs de Rozenmeersbeek ter hoogte van de Klijtgatstraat en Neerwaastenstraat.

Figuur 22: Overstromingscontour langs de Haringsbeek/Ieperlee ter hoogte van de Vierstraat en Wijtschatestraat

Figuur 23: Overstromingscontour langs de Klijtebeek opwaarts van de Ouderdomseweg

Zonnebeke

Plaatsbezoek 24/06/'16 met Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken), Filip Carrein (technische dienst), Micheline Gruwez (bekkencoördinator Liebekken), Marijn Galle (planningsverantwoordelijke Liebekken)

In het IJzerbekken kreeg opnieuw de wijk Boudewijnpark af te rekenen met wateroverlast, met ondergelopen kelders en garages. De analyse van na de overstromingen in 2014 geldt nog steeds.

De Kasteelvijver en Zonnebeek zijn buiten hun oevers getreden waardoor water door het kasteelpark en over de Ieperstraat stroomde met her en der verzakkingen tot gevolg.

Langemark-Poelkapelle

Plaatsbezoek 17/06/16 met Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken), Liesbet Serlet (provinciale dienst waterlopen), Dominiek Vancolen (technische dienst), Lieven Vanbelleghem (schepen)

Afstroomgebied Hanebeek

Vooraf Sint-Juliaan getroffen. Afstroomgebied van de Nieuwebeek en Hanebeek (afkomstig van Zonnebeke).

Huis Hazeweidestraat nr 22: water stond bij de dorpel ca 3 zandzakjes hoog (ongeveer 50cm). Water werd zo veel mogelijk door de brandweer weggepompt.

Ontmoetingscentrum de Hazebrug, Hazeweidestraat nr 23: water stond tot 5 cm boven de dorpel en liep binnen (net geen plint hoog).

Tussen Felix Nadarstraat en Hanebeek water buiten de oevers getreden.

Lekkerboterbeek tussen Brugseweg en Zonnebeekseweg als buffer d.m.v. schuif.

Steenbeek

Langs de **Boezingestraat**. Buffer stond gevuld.

2 huizen kregen water binnen.

Afstroomgebied Broenbeek

Relatief gespaard gebleven. Zowel Landetbeek als Watervlietbeek.

Poperinge

Overleg 20/06/16 met Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken), Kevin White (coördinator interne veiligheid) en Jurgen Yde (technische dienst).

Verschillende bufferbekkens werden aangesproken. Er werden geen woningen bedreigd door wateroverlast.

Door verschillende jaren nauwgezet regelen van de schuiven op de verschillende bufferbekkens, volgen van informatie over neerslag en waterstanden op waterinfo.be, samenwerking met de brandweer, grachten stroomopwaarts Proven en St-Jan-ter-Biezen terug in open profiel,...

Heel positieve evaluatie van waterinfo.be.

Ook neerslaggegevens en debietgegevens uit Frankrijk worden als erg nuttig ervaren. Wel wordt opgemerkt dat deze met een vertraging van ca. 4u weergegeven worden. Een verbeterpunt is het leveren van real time informatie.

Langs de Heidebeek 1e categorie werd het café in de Houtkerkestraat te Watou getroffen door wateroverlast. De laatste jaren gebeurde dit meermaals (oa. in 2005 en 2007). Het dient onderzocht te worden of de huizen er beschermd kunnen worden tegen wateroverlast via de aanleg van een dijk of individuele beschermingsmaatregelen. Het tankstation (nr 11) is niet langer bewoond, maar het café (nr 26) en het gokkantoor (nr 24) zijn nog steeds actief en worden regelmatig (2005, 2007, 2016) getroffen door wateroverlast. Tegen 2018 wordt een vernieuwing van de brug gepland. Dit kan aangegrepen worden om de situatie grondig te evalueren en beschermingsmaatregelen te onderzoeken¹.

Hooglede

Contact via e-mail Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken) met Chris Anne (technische dienst)

Abeelbeek :

Ter hoogte van de Hazelstraat stond de baan onder water.

Normaal gezien hebben we ook steeds problemen t.h.v. de Middenstraat, maar dit is verbeterd door het aanleggen van een overstromingsgebied i.s.m. de provincie.

T.h.v. de Turkeyenstraat stond er ook wat water op de baan, maar in mindere mate, hier is ook een verbetering merkbaar sedert de provincie in het najaar de waterloop heeft opgewaardeerd (lokaal verbreed en verstevigd).

De wijk Bergdal werd vrijwaard, maar was kantje boord.

Gitsdorp werd vrijwaard, het verhogen van de overstort op het bufferbekken t.h.v. Bergdal was een verbetering. Op geen enkel plaats waren er problemen voor woningen.

Lichtervelde

Overleg 04/07/'16 met Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken), Joost Vanderhaeghe (technische dienst, brandweer), Ria Beeusaert-Pattyn (burgemeester), Glenn Mares (provinciale dienst waterlopen)

De overstromingen situeerden zich voornamelijk op de Drielindenbeek en Huwijnsbeek.

¹ Vlaamse Milieumaatschappij (2016), Rapport wateroverlast 27 mei - 8 juni 2016

Afstroomgebied Drielindenbeek

4 woningen in de Margarethalaan kenden wateroverlast. Eén woning in de Rosalialaan werd niet gevrijwaard door de brandweer.

Lokale wateroverlast in de Leysafortstraat t.h.v. serrebedrijf (water op de baan, geen woningen).

Afstroomgebied Huwijsbeek

Volledige Huwijsbeek tussen Stegelstraat en Koolskampstraat, met enkele woningen, o.a. de Maalderij, die konden gevrijwaard worden d.m.v. zandzakjes en pompen door de brandweer.

Het centrum van Lichtervelde werd gespaard van wateroverlast. Dit wordt toegeschreven aan de optimalisatie van waterberging op de Drielindenbeek en nieuwe bergingscapaciteit op de Kasteelbeek (berm aangelegd door provinciale dienst waterlopen, oktober 2015). Momenteel wordt nog werk gemaakt van bijkomende buffering op de Drielindenbeek, net stroomafwaarts van het huidige bufferbekken.

De gemeente voorziet 175 €/ha bij overstroming van de percelen in de bufferbekkens in privé bezit. De schattingscommissie treedt op bij schade aan landbouwgewassen.

Het zuidelijk deel van het bufferbekken op de Kasteelbeek is verworven door de gemeente.

De gemeente brengt onder de aandacht dat een **onteigeningsprocedure** momenteel erg moeilijk is en erg lang duurt wanneer gronden niet in der minne kunnen verworven worden. De aanleg van bufferbekkens dient toch het algemeen nut. Kan hiervoor een aangepaste onteigeningsprocedure worden uitgeschreven?

Gezien de investeringen van de gemeente en de provincie in het bergen van neerslagwater stroomopwaarts, vraagt men of de intekening op de **watertoetskaarten** kan **gewijzigd** worden?

Officiële vraag aan richten aan CIW door waterbeheerder: zie draaiboek op website <http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/publicaties/draaiboek-kaart-overstromingsgevoelige-gebieden>, beslissing via CIW werkgroep mits motivatie verminderd risico (bergingscapaciteit, t100 als referentie). Maximaal aanpassing van effectief overstromingsgevoelig (donkerblauw) naar mogelijk overstromingsgevoelig (lichtblauw).

Contactpersoon bij VMM AOW: dienst grondwater en lokaal waterbeheer (diensthoofd Kris Van den Belt), team watertoets (Nils Ottoy, Bram Vogels).

Erosie komt ook ter sprake. Dit is een probleem dat blijft aanhouden en echt doorgedreven sensibilisatie vraagt. De bekkensecretariaten Leie en IJzer plannen in het najaar een “erosiedag”. De gemeente ziet dit als een goed initiatief en geeft als suggestie daar de leden van de landbouwrap en de schattingscommissie bij te betrekken.

Vleteren, Lo-Reninge, Diksmuide

Langs de IJzer overstroomden de broeken (Poperingevaart, Grote Kemmelbeek, Blankaart waterlopen).

Het alarmniveau van de Poperingevaart 1e categorie ter hoogte van de meetpost in Vleteren is beperkt overschreden. Dit heeft geleid tot kritieke overstromingen van één garage (30cm) langs de Gildedreef 1. Ter hoogte van de Eikhoekstraat 42 liep een kelder onder water¹.

Staden

Vrijbosstraat

Waterloop WY 6

+/- 20 lopende meters straat onder water

Zijweg Hogestraat

Waterloop ongekend

+/- 10 lopende meters zijweg onder water

Voetweg Klerkenstraat

Waterloop ongekend

+/- 5 lopende meters weg onder water

Houthulststraat

Waterloop WY 1.2.16.1

Wateroverlast in tuinen van de woningen

Kleine Veldstraat

Waterloop WI 1.2.16

Startpunt van de beek staat onder water en zorgt voor wateroverlast over een afstand van +/- 100 lopende meters, maar hierbij dreigen ook woningen onder water te komen

Grote Veldstraat

Waterloop WY 1.2

Waterloop dwars de straat en zet deze over een afstand van +/- 20 lopende meters onder water

Drevestraat

Waterloop WY 7.3.7

Straat +/- 20 lopende meters onder water

¹ Vlaamse Milieumaatschappij (2016), Rapport wateroverlast 27 mei - 8 juni 2016

Kruispunt Mannekensstraat/Watervlietstraat

Waterloop WY 7.3.7.6.6.2, WY 7.3.7.6

Kruispunt komt over een afstand van +/- 30 lopende meters onder water ter hoogte van de samenkomst van beide beken

Rekestraat

Waterloop WY 6.10

Rekestraat komt over afstand van 25 lopende meters onder water.

Kartering wateroverlast 11 juni 2016

Heuvelland

Plaatsbezoek 16/06/16 met Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken), Liesbet Serlet, gebiedswerker Peter, Luc Gruson, burgemeester

Afstroomgebied Klijtebeek

De Klijte: centrumstraten onder water maar geen water in de woningen, wijk Kleikouter gevrijwaard door pompen door de brandweer.

Reningelstraat nr 135: minstens 1 m hoog: zie artikel HLN Heuvelland loopt even onder.

Afstroomgebied Kleine Kimmelbeek

Kruising Willebeek/Nieuwstraat, kruising Kleine Kimmelbeek/Kriekstraat-Molenstraat, kruising Kleine Kimmelbeek/Millekruisestraat

Afstroomgebied Haringbeek-Wijtschatebeek

Kruising Haringbeek/Wijtschatestraat

Kruising Haringbeek/Vierstraat; verder stroomafwaarts Voormezele !!!

Afstroomgebied Grote Kimmelbeek

Westouter relatief gespaard gebleven.

Enkel kruising Sulferbergbeek/Sulferbergstraat

Net voor Reningelst ter hoogte van hoeve Covemaker !!!

Algemene opmerking:

Veel erosie!

Kartering wateroverlast 22 juni 2016

Koekelare

Telefonisch contact Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken) met Yves Defour en Norman Deblauwe, technische dienst.

De Mokker, Tuinwijk, eerder rioleringsprobleem, geen overstrooming uit de Westbeek.

Afwaarts van stuw met knijpconstructie (met defecte schuif, die niet op de plannen stond ingetekend) en overstort ter hoogte van online buffer van recent Aquafin project. Het werk was nog niet opgeleverd.

Schade aan landbouwgewassen opgetekend tussen Moerestraat en Corduaweg (vanwege veel neerslag op korte tijd, geen overstrooming van de waterloop) en langs de Wulfaarsdijkbeek.

Ichtegem

Telefonisch contact Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken) met Bart Ingelbrecht, technische dienst op 05/07/'16.

Er was in Ichtegem enkel wateroverlast op een aantal plaatsen waar de riolering het grote debiet tijdelijk niet aankon. Structurele problemen m.b.t. waterlopen waren er niet.

In de omgeving van volgende woningen was er overlast :

Eernegem :

- Sint-Sebastiaanstraat 37
- Stationsstraat 205
- Belleboslaan 32
- Westkerkestraat 173 – 177 (woningen liggen lager dan rijweg)

Bekegem :

- Zerkegemstraat 27 (woning ligt lager dan rijweg)
- Zerkegemstraat 38
- Vaartstraat 3
- Dorpstraat 11A

Lo-Reninge

Telefonisch contact Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken) met Hendrik Simoen, technische dienst op 05/07/'16. Verwijst naar de polders voor meer informatie.

Koekjesfabriek Destrooper, Gravestraat, Lo. Eerder rioleringsprobleem.

Grote Beverdijkvaart stond relatief hoog.

Veurne

In de Moeren werd volop gepompt. Het Ringslot stond op ca. 1.80 mTAW.

Ter hoogte van een pomp waren problemen met waterplanten, die door een kraan moesten verwijderd worden.

Nieuwpoort

Telefonisch contact met Erwin Cloet, technische dienst op 05/07/'16.

Camping Polderpark

De camping ligt ca. 0.5 m lager dan de rijweg langs de Waterloop zonder naam. Deze waterloop groeit relatief snel dicht. De waterbeheerder maaide deze in het voorjaar en nogmaals na de wateroverlast. Er staan caravans binnen de 5-m zone. De waterbeheerder is bereid een kleine berm aan te leggen wanneer deze 5m-zone wordt vrijgemaakt.

De Panne

Contact via e-mail op 28/06/'16 Lies Verstraete (planningsverantwoordelijke IJzerbekken) met Hanne Declerck, adviseur integrale veiligheid en Luc Brouckxou, brandweer.

Bij hevige regenval komt er zoveel water toe op de Oosthoek, dat de pompen die dit moeten doorpompen het niet meer aan kunnen. Het overtollige water komt dan in het Langeleed terecht die dan overloopt. Er zijn vroeger studies geweest om een opvangbekken te creëren, maar dat is er nooit gekomen...

Duurzame oplossingen zoeken

Overstromingen zijn van alle tijden, het is een natuurlijk fenomeen. Je kunt ze nooit helemaal vermijden maar je kunt er wel voor zorgen dat je er geen kater aan overhoudt. Met de campagne Hoogwater zonder Kater wenst de CIW het principe van een meerlaagse waterveiligheid te promoten bij alle betrokkenen bij de waterbeheersing in Vlaanderen.

Een promotiefilmpje wordt gebruikt om deze principes op een eenvoudige manier te verduidelijken.

<https://youtu.be/8efx1Mn05ZU>

Meer informatie over de campagne Hoogwater zonder kater is te vinden op

<http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/beleidsinstrumenten/meerlaagse-waterveiligheid>

BIJLAGEN

Vlaamse Milieumaatschappij (2016), rapport wateroverlast 27 mei – 8 juni 2016
(<https://www.waterinfo.be/default.aspx?path=NL/Rapporten/Publicaties&KL=nl>)

Provincie West-Vlaanderen (2016), rapport wateroverlast 30 mei 2016.

Waterinfo.be en media, Hoogwaterberichten mei juni 2016.